

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	100 L.
Fél évre	-----	50 L.
Negyed évre	-----	30 L.
Egyes szám ára	-----	7 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

Erdély jeles szülöttei.

Márton Ferenc.

Az erdélyszerte kedvelt *Pásztortűz*, a szép képekkel ékesített gazdag tartalmu szépirodalmi lapunk, fontos hivatásának tekinti, hogy Erdély jeles szülötteit olvasóinak emlékeztetésében állandóan éber tartsa. Ez az emlékeztetés magyar öntudatunknak egyik leghathatósabb forrása. Állandóan magunk előtt kell látnunk azokat, kiknek munkássága immár művelődésünk ható tényezőjévé vált, és ismernünk kell azokat a neveket, kiknek tehetséges munkássága fajunk életerejének és jövőbe vetett bizalmunknak záloga. Megbecsülni a saját értékeinket, jogos büszkeséggel és önérettel emlegetni fel magyarságunk őseréjének és nagyrahitottságának példás bizonyítékait: önmagunknak tartozó nemes kötelességünk.

A *Pásztortűz* legutóbbi száma csikszentgyörgyi Márton Ferenc festőművészt és nyolc gyönyörű képét mutatja be az olvasóknak. E derék művész mellett észrevét-

lenül [mi sem suhanhatunk el. Hiszen gyökerei magyarságunknak abba a rétegébe izmosodnak, ahonnan minden igazi értékünk sarjad:

Isten számtalan jótéteményével megáldott magyar népünkébe. Családja a csikszéki lustrális könyvekben már a tizenhetedik században a lovas vitézlő rendek között

elsőnek van bejegyezve s évszázadok alatt több kiváló embert adott a katolikus egyháznak és a magyar társadalomnak. Az ősök között két erdélyi püspök is szerepel s egy vitéz kapitány a napoleoni háborúk idejében, ki a család magyarországi ágának lett a megalapítója. Kevesen tudják, sokan nem is sejtik, hogy a *Magyar Nép* könyvtárában nem rég megjelent s rövid idő alatt meglepő kedveltségre szert tett szindarabunknak, *A betyár kendője*-nek írója, Márton (írói nevén Abonyi) Lajos, szintén ebből a familiából való.

Az ősök dicsősége az utódnak nem érdeme, csupán a szent örökségként rászállt lelki tartalmának a magyarázata. A java férfikorában levő Márton Ferenc, a néhai csikszentgyörgyi Márton

Zakar és András Borbála fia, a székesvári őstehetség, acélos akarat és hatalmas munkabírási embere. Azaz út, melyet a csiksomlyói gimnáziumtól külföldön át a budapesti

Márton Ferenc:

Apám.

Márton Ferenc:

Anyám.

janich-utcai műterméig megtett, meredek, göröngyös, de sikerekben oly gazdag volt, hogy ma Márton Ferencet a művészi közvélemény a legkiválóbb magyar rajzoló művésznek tekinti. A magyar képzőművészet színvonala európai hírnévnek örvend s állja a versenyt a számban nagyobb nemzetek sorában is. Első lenni ilyen magaslatban, nem kis dicsősége sem Márton Ferencnek, sem pedig a magyar művészetet számos fényes névvel ékesítő székely fájának.

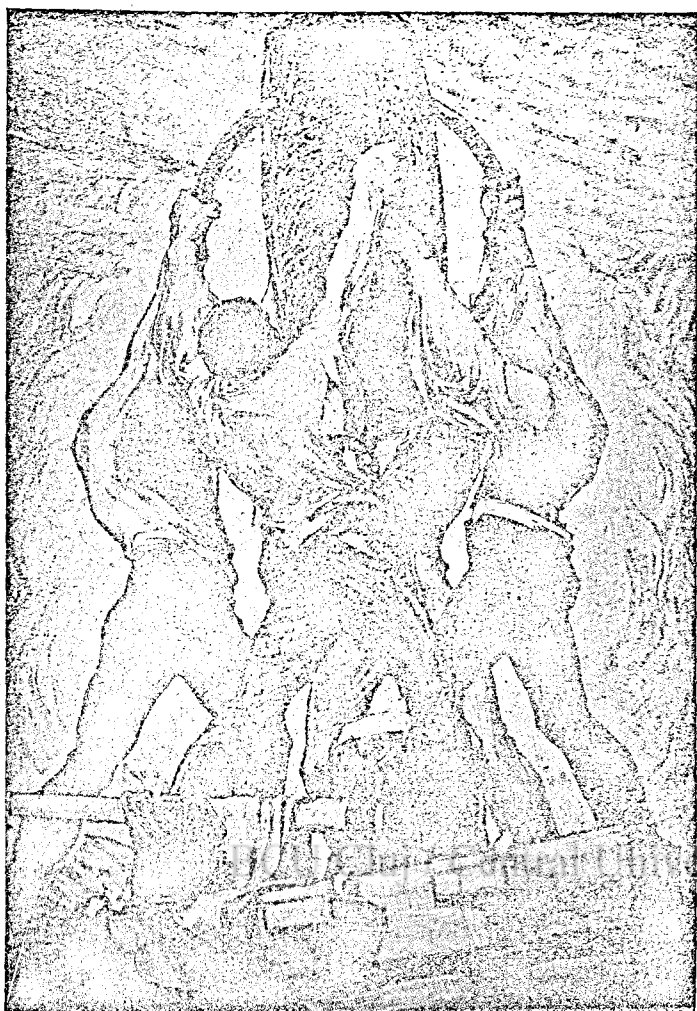
Márton Ferenc sajátos eredeti egyéniség, aki mindig saját magát adja s magán keresztül fájának tiszta művészetté nemesült lelkét vetíti elénk. A nehéz, verejtékes munkával birkozó, a szűkmarku természet zordságával állandóan harcban álló s óriási erőfeszítések közt élő csiki székely léleknek művészi ábrázolója ő. Az első, aki vonalak útján a csiki székelységet művészileg megörökítette. Az *Erdőirtás Csikországbán* és a müncheni nemzetközi

kiállításon dicsérettel kitüntetett világhíres képe, a *Gátkötő csiki székelyek* — melyet olvasóinknak bemutatunk — nemcsak arról tesznek tanúságot, hogy Márton Ferenc a súlyos feladatokat bravuros egyszerűséggel tudja megoldani, hanem azt is bizonyítják, hogy művészetének épen fajisága, a székelység, a legmegkapóbb vonása. Amikor hatalmas alkotásai előtt bámulatra nyugözönten megállunk, nemcsak éles szemét és biztos kezét látjuk, hanem a fajtáját lángolóan szerető és megértő szíve dobogását is érezzük. Nem mesterség, hanem lélek vezeti ecsetjét és rajzoló ceruzáját. Márton Ferenc mintegy gyűjtő lencse, felfogta magában mindazokat a vonásokat, melyeket az élet és a környezet a csiki székelység lelkébe belevéselt, mindazokat a jellegzetes sajátosságokat, melyek ott boronganak a Hargita alján s ott rezegnek az alsziki levegőben, s Isten adta tehetségét bámulatos akaraterejével olyan tökéletesre fej-

lesztette, hogy rajta keresztül művészi megnyilatkozássá formálódott ez a lélek. Márton Ferenc azért nagy művész, mert lélekké dolgozva mindig lelket ad.

Ez a tulajdonsága nyilatkozott meg bámulatos munkabírásián azon a területen is, amely neve igazán népszerűvé tette: az arcképrajzoláson. Hozzávetőlegesen tízezerre tehető azoknak az arcképeknek a száma, amiket politikai, társadalmi, irodalmi és művészeti élet kiválóságairól rajzolt. Egy két vonással nagyszerűen tudja lerögzíteni az egyéni vonásokban visszatükröződő lelki sajátosságokat. Amint nagy székely elődök a márkusfalvi születésű Barabás Miklós ecsetje megörökítette múlt század majdnem valamennyi magyar kiválóságát, épúgy fog megőrizni Márton Ferenc kezénél a mai idők kimagasló magyar embereit a jövő számára.

Művészetének ebből a fajtából két képet mutatunk be olvasóinknak: édesapját és édesanyját.

Márton Ferenc:

Gátkötő székelyek.

Ez így nem élet.

Sok a mi mulasztásunk, de mi sem pótolhatatlan. Az egyetértés hiánya szülte nálunk a konokságot, a maradiságot, belevágott mélyen erkölcsi életünkbe, gazdasági és erkölcsi világunk fundamentumait kezdte ki.

E fundamentumokat kell újra erőssé, szilárdá tenni.

Sokszor olvasom a művelt nyugati országok gazdáinak életmódját és gazdasági tevékenységét. Valahányszor olvasom, kezemből mindannyiszor kihull a könyv, s felzokog bennem valami... miért nem lehetünk mi hozzájuk hasonlók, mikor leszünk mi hozzájuk hasonlók. Ha olvasom a dán, holland, német, francia gazdák gazdasági felkészültségét, műveltségi állapotát, s azt a módot, mellyel ők igen sokszor a miénknél sokkal mostohább égálij alatt mit termelnek, akkor csak arra a bizonyos ősi atokra gondolok, mely évszázadokon át tespedésre, egyhelyen való lenyügöződőségre kárhóztatott, akkor én tenni szeretnék nagyot... sokat, de karom erőtlen, szavam gyenge és elhaló... Ha volna erős hangom, mely fülebe tudná kiáltani a legsüketebbnek is... elég volt: ez így tovább nem élet, éljünk már egyszer emberi életet!

Legyen a szavam pusztába kiáltó szó csupán, kiáltom:

— Tegyük valamit!

Falvaink gazdaközönsége alig van itt-ott megszervezve. Legtöbb községben nincs tevékenységet kifejtő gazdakör, nincs olvasóegylet, alig van egy-egy halódó hitelszövetkezet, fogyasztási-szövetkezetünk száma is kevés még, alig van az általános művelődést előmozdító alakulat. Természetes önkényt folyó dolog, hogy ezek nemléteben, nincs meg az a kapocs, mely a gazdák nagy tömegét összehozza s így nem lehet közös erővel, közös akarattal valami üdvöst, s mindenkire hasznost alkotni.

akik még nemrég boldog tanúi voltak gyermekük országhíres sikerének. Ez a hírnév és a sikernek öröme ma már mindnyájunké, az egész erdélyi magyarságé, amely

a megpróbáltatások között is önműködően egyenesedhetik ki, amíg ilyen értékeket tud adni a magyar kulturának, mint Márton Ferenc.
Dr. György Lajos.

Emlékezzünk Jókairól!

Folyó febr. hó 18-án, szombaton lesz száz éve annak, hogy a legnagyobb magyar regényíró, Jókai Mór született. Ezt a napot az egész magyarság hálás kegyelettel és fényes ünnepekkel fogja megünnepelni. Az ünneplésből a Magyar Nép is — szerény erejéhez mérten — akarja venni részét. Olvasóink számára a legszébb műveiből egy kis kötetet állítottunk össze, amely a Magyar Nép Könyvtárának 7-ik száma lesz. A kis kötet következő tartalommal jelent meg: Jókai írói működéséről rövid, összefoglaló jellemzést írt Dr. Kristóf György nyelvtanár, a kötet összeállítója. — Jókai hosszabb elbeszélései közül adjuk következő remek darabokat: *A tengerem tündére*, *Koronát szerelemért*, *A székely adott szava*. A kisebb elbeszélések és anekdoták közül a következőket közöljük: *Szegény tatár*, *Zrinyi Miklós adomája*, *A furlangos székely legény*, *A sulygyen*, *Törvényszéki jelenet*, *Lóvátetem a németet*, *Csak megkóstolta*, *Hetyke cigány*, *A menyasszony és a kancsó*, *Patkánymérég*, *Pedig jól mondta*. Ezt a kiadványunkat is szeretettel ajánljuk azok figyelmébe, akik magyar nemzeti művelődésünk legdrágább kincséi iránt érdeklődnek, azokon épülni, nemesedni óhajtanak. A kötet ára kiadóhivatalunkban 10 lej, a pénz beküldése esetén 12 lej, utánvétellel 13 lej. — Itt említjük meg, hogy jövő számunkban Dr. Csíry Bálint tollából ünnepi cikket közlünk Jókairól. Testvérünk, a *Pásztorúz* pedig következő számát egészen Jókai dicső emlékeztének szenteli.

Én legelső dolognak tartanám, ha a legkisebb községben is megalkulna a *gazda-kör*. Nem az a *gazda-kör*, melynek cégére ma is ott lóg nem egy községben, egy-egy elhagyatott épület falán, hanem az a *gazdakör*, mely közös akaratot vinne be a község lakói lelkébe. A *gazdaköri* összejöveteleken folytatott komoly megbeszélések folyamán kialakulna minden ügyben egy egységes vélemény, mely vélemény testet öltve, már kimozdítaná az embereket a megszokott mozdulatlanságból. Természetes, hogy ilyen összejöveteleknél nem igen lehetne döntő szava a „falu szájának“, ki rendszeren minden jóakaratra már csirájában megöleje, hallgatni kellene a mindenben Tamáskodóknak, Pálokknak, kik bármit is „csak azért is“, mert esetleg így akarja Péter — elleneznek. Legyen *gazdaköri* tag minden gazda, azzal az erős elhatározással, hogy isten adta minden tudásával, minden tehetségével azon munkálkodik, hogy céltudatosabb munka és gazdasági ujitások bevezetése mellett saját magának és a köznek javát szolgálja.

A *gazda-kör* megszervezésénél és megalapozásánál azonban még nincs megállás, kell hogy létesüljön egy olyan szerv, mely egy vármegye összes *gazdaköreinek* összességét magába foglalja. Meg kell alakítani a *vármegyei gazdasági egyesületeket, földmives szövetségeket*, vagy ha van a megyében ilyen, de sajnos a téltenség jótékony álmában szendereg, abba tevékenységet kell bevinni, hogy ennek irányítása és közreműködése mellett a rendes vérkeringés a *gazda-körökbe* is bevitessék.

Itt sem állnék meg.

A vármegyei gazdasági szervek közt egy olyan szoros kapcsolatot létesítenék, melynek közös in-

tézősége egy egész országrészre kiható intézkedések, utmutatások, irányítások megtételére jogosított lenne. Megszerveznék egy *gazdasági tanácsot*, melynek tagjai lennének minden megye gazdasági vezérférfiai s ezek meghallgatása után kezdhethetnék aztán neki a romok eltakarításához, a fundamentum lerakásához, egy új gazdasági élet felépítéséhez.

Még itt sem állnék meg.

Tudjuk, a gazda termel, verejtékez és izzad, küzd és néha, legtöbbször, reményt veszít. Fáradozása gyümölcsét legtöbbször más, rajta kívül álló személyek, alkalmi alakulatok szedik le. Fáradozásáért mást ér a jutalom, reményvesztettségében is másnak van haszna. Meg kell alakítani, de gyorsan, a vármegyei „*értékesítő szövetkezeteket*“. E szövetkezeteknek alaptőkéje oly kis összegekből kell összejönnie, hogy annak részese lehessen minden gazda, hogy mindenki érezze azt, hogy ez az enyém is, ez értem is van.

Függetlenülünk kell magunkat, a *gazdáknak* sok esetben káros, közvetítő keresvedelemtől. Nekünk kell végre megállapítanunk azt az árat terményeinkért, melyet sajnós, ma nem mi állapítunk meg. Ez mind elérhető, ez mind megvalósítható, csak komoly akarat, komoly elhatározás s az önös egyéni érdekeknek a közös érdek mögé helyezése szükséges. A *gazdaközönség* fölös terményeinek közös értékesítése, a közszükségletnek egy összegben való beszerzése, gazdasági gépeknek legalább is bizományban való raktárontartása, mind mind olyan ténykedések lennének, melyek gazdasági életünket mérföldjáró csizmával vinnék előbbre.

Varró Elek.

BELPOLITIKA

A Magyar Párt és a kommunis-
ták. Több alkalommal foglalkoztunk már Tatarescu kisebbségi miniszterrel a Magyar Párt ellen emelt vádjával, hogy a párt a romániai kommunista szervezettel keresett összeköttetést együttműködési alap megteremtésére s a párt vezetősége ezért engedélyezte Csetri János felszólalását a brassói naggyűlésen. Meggyőződésünk, hogy ennek a vádnak semmi alapja nincs, hogy a pártvezetőség értesülései szerint Csetri János nem kommunista volt, hanem szociálista. Külön mellékletként leadtuk lapunk számában a Magyar Párt kiváló elnökének, Ugron Istvánnak a Tatarescu vádjait teljesen megcáfoló válaszát, melyet nemcsak a magyar közönség hanem az elfogulatlan román közvélemény is megnyugvással és elismeréssel fogadott.

A vád alaptalanságát most más oldalról is bebizonyították. A romániai kommunista szervezet vezetősége kiáltványt bocsátott ki a Csetri ügyről. E kiáltvány elmondja, hogy a kommunista szervezet tudomására kíván hozni a magyar nemzeti kisebbségnek, hogy törekvéseivel egyetért s azok támogatja. Ezért módot keresett arra, hogy a Magyar Párt brassói gyűlése a szervezet kiküldöttje felszólalhasson. Azzal azonban tisztában voltak, hogy a Magyar Párt vezetősége kommunista szónokoknak nem ad engedélyt felszólalásra. Ezért történt, hogy Csetri János, aki szónokul ki volt szemelt, nemcsak elhallgatta a maga kommunista voltát, hanem szociálistának vallotta magát.

Foglalkozik a kiáltvány a hivatalos vádnak a Magyar Párt és a kommunista szervezet együttműködésére vonatkozó részével és kijelenti, hogy ilyen terv soha szóba nem került, s a kommunista szervezet körében s

Magvakat, gyümölcsfacsemeteket és szőlőoltványokat csak a

„VICTORIA“

Kertgazdasági és Mezőgazdasági termelő Részvénytársaság

Nagyváradon (Gerliczy-palota) vásároljunk.

s ha Tatarescu miniszternek ilyen tartalmu levél van a kezében, az csak hamisítvány lehet.

Mindezekből most már a legelfogultabb szemlélőnek is el kell ismernie a Magyar Párt ellen emelt vád teljes alaptalanságát, amivel különben mi és a mi kedves közönségünk kezdetől fogva tisztában voltunk.

Román pártok fuziója. Az eddigi hibávaló kísérletezések nem vették el a román ellenzéki pártok vezéreinek kedvét az egységes ellenzéki párt megszervezésére való törekvéstől. Ujabbán egyfelől a Néppárt és a Parasztpárt, másfelől a Néppárt és a Nemzeti Párt között folynak tárgyalások az egyesülés iránt s bár, különösen a Néppárt és a Nemzeti Pártnál súlyos személyi nehézségek vannak, lehet, hogy a tárgyalások ezuttal eredményre fognak vezetni.

Nagyon fontos volna ez a magyarság szempontjából, de az országból is, mert ha a mai kormány egészen a maga képére alakítja az országot, későbbi kormányváltás után már nagyon nehéz lesz a meglevő berendezkedések megváltoztatása,

Goga nyilatkozata a Magyar Párt-ról. A Magyar Párt körül keletkezett kavarodásokkal kapcsolatosan megnyilatkozott Goga Octavian Avarescu-párti volt kultuszminiszter is. Nyilatkozatának lényege az, hogy a Magyar Pártnak az állam érdekeivel és biztonságával egyező politikát kell folytatnia, s részt kell vennie a román állami, megyei és községi életben, megvédvé a saját érdekeit és jogsit s hozzájárulva a román állam felépítéséhez.

Egy így működő független magyar párt fenállását egyenesen az állam érdekében állónak mondotta a kiváló román politikus.

Ebből nyilvánvaló, hogy a Magyar Párt a belátó román államférfiak szemelőtt az állam szempontjából szükséges, mert hiszen a Magyar Pártnak semmi egyéb célja nincs, mint a magyar nemzeti kisebbség életfeltételeinek és fejlődésének biztosítása által is előmozdítani az államélet megerősödését.

KÜLFÖLD

A szerbiai választások. A szerbiai választások eredményében a Pasic-kormány 9 főnyi többséghez jutott. A megválasztott képviselők közül 162 a kormánypárti, míg az ellenzéknek összesen 153 mandátumot sikerült megszereznie. Ez a nem jelentős többséget is csak a legnagyobb erőszak árán sikerül a kormánynak megszerezni: csendőrség és katonaság igénybevételével, a választási urnák szétzúzásával és hamisítással is. Különösen a bácskai magyarokkal szemben használták ezeket az eszközöket, kiknek részére a választások idejére betiltott magyar ujság helyett ahhoz hasonló alaku magyar nyelvű ujságot adtak ki s ebben azt adták hírül, hogy a szerbiai Magyar Párt vezetői elhatározták a kormány támogatását. Szabadkán 15000 magyar választó közül alig 3000 szavazhatott le, mert a többi nem engedték a szavazást vezető bizottság elé, Zentán pedig a választási urnákat törték szét. Ennek következménye, hogy egyetlen egy magyar képviselőt sem választottak meg, bár legalább ötnék kellett volna győztesen kikerülnie.

Horvátországban a kormány egyetlen kerületet sem volt képes nyerni, mindenütt a Radics-párti jelölteket választották meg, — magát Radicsot 4 helyen.

Ezekből bizonyos, hogy a szerb országgyűlés újra kiméletlen viták színhelye lesz.

A választások alkalmával különben több ember vesztette életét.

Bolsevista mozgalmak. Ujabbán Csehországban dolgoznak a bolsevisták. A cseh fővárosban, Prágában nagyarányú bolsevista tüntetések voltak, melyeket karhatalmi beavatkozással lehetett elfojtani. A tüntetéseknek 43 sebesülte van.

Párisban pedig a rendőrség elfogta Zinovjev szovjet-népbiztosnak a francia

kommunistákhoz intézett levelét, mely a propaganda módjára ad utasítást s egyuttal jelzi, hogy annak céljaira másfélmillió frankot küldött a szovjet.

Nem lehet csodálkozni, ha külföldön, különösen Amerikában komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a folytonos nyugtalanítás megszüntetése végett közös akciót kell indítani Szovjet-Oroszország ellen.

A magyar pénzügyi helyzet. Bethlen István magyar miniszterelnök jelentést tett a Népszövetségnek Magyarország gazdasági helyzetéről, melyet mult számunkban már ismerteltünk. A Népszövetség elismerését fejezte ki a magyar kormány munkája iránt, melynek eredményében a magyar költségvetés bevételei fedezték a kiadásokat. A magyar kormány különben most azon fáradozik, hogy a szükséges beruházásokra kölcsönt szerezzen külföldön, azonban már nem szanalási, hanem rendes államkölcsönt. Valószínű, hogy eljárásának meg lesz az eredménye az ország kedvező anyagi helyzetére tekintettel.

A török—görög viszály. Az első fellángolások elmúltával rendesebb mederbe jutott a török—görög összetűzés. Ez elsősorban Anglia állásfoglalásának eredménye, mely határozottan a törökök pártjára állott. A legujabb hírek szerint kilátás van a kiutasított pátriárka ügyének békés rendezésére.

Tótok panasza. Amilyen lelkesedéssel mentek bele a tótok annak idején a Csehországba való egyesülésbe, annyira kiabrándultak ma már. Többször fejezték ki egész nyíltan elégedetlenségüket az állapotok miatt s csalódottságukat azon, hogy a csehek nem tartották meg azt az egyezséget, amely a Tótföldnek külön önkormányzatot ígért. Bántja őket az is, hogy a cseh-kormány a magyar birtokosoktól elvett földekre cseheket akar telepíteni s nem a tótok között osztja ki azokat. Elkeseredettségük az oka annak, hogy most köztudomásra hozták a pittsburgi egyezménynek egy eddig ismeretlen pontját. E szerint az államközösség

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár,

Regele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhet be.

csak tíz évre lett volna kikötve. Ez a határidő 1928-ban lejár s akkor majd érvényesíteni fogják önállóságra való jogukat.

Amint látszik, itt sincsenek valami rózsás állapotok.

Németország háborúra készül?
A Németországot ellenőrző katonai bizottság jelentése szerint Németország nem tett eleget leszerelési kötelezettségének. Katonája sokkal több a megengedettnél s a diákság és rendőrség katonailag van megszervezve, a gyárak pedig be vannak rendezve hadi anyagok gyártására. Mindez, a bizottság szerint, háborus szándéokra mutat.

Boldogok-e az erdélyi magyar falvak?

A „Magyar Nép“ 1925. év január hó 18-iki 3. számának mintegy harminc példányából olvasta falum Tatarescu miniszter urnak ama magas kijelentéseit, hogy boldogok lehetnek a magyar falvak lakói, mert a kormány földet adott a magyar népnek stb.

Etekintve egyéb kormányboldogító intézkedésektől, az atyafiak a földosztással járó boldogítást nagyon kifogásolták. Ugy okoskodnak, hogy a miniszter ur bizonyosan nem tud a csiki dolgokról s még inkább nem tud a csekefalvi székelyek boldogtalanságáról, mert akkor ilyeneket nem mondana. És ezt a meggyőződésüket azért küldik be tömegesen olvasott lapjukba, a Magyar Népbe, hogy a miniszter ur tudja meg az ő boldogtalanságukat, reperálja ki a hibákat s tegye őket boldogokká, ha csakugyan a magyar falvak boldogok lehetnének. Az történt ugyanis Csikszentmárton és Csekefalva szegény székely gazdáival: Lótyén Károly, Miklósi József, Miklós Julianna, Salamon József, Bocskor János, Bocskor Károly és Kömény Ferenc atyánkfiaival, hogy az 1923. év őszén 400—800 négyszögölig terjedő legjobb rétrészeit, törvényes tulajdonukat elvagy kisajátították hivatalosan *állami sporttelepnek* s ők már nem kaszálhatnak rajta még illő haszonbérért sem.

Az elvett birtokrészek becsértékét sem kapják meg, pedig közülök némelyek nyolcezer lei vételárat fizettek tulajdonukért. Heten pert is indítottak felfogadott ügyvédjük által, már előre fizettek fejeként 150—150 leiket; ügyük most Bukarestben volna, de a miniszterileg hirdetett pártatlan igazságszolgáltatásban alig remélhetnek, mert a második fórumon valamelyik tisztviselő azt mondotta a személyesen ott tárgyaló, alkudozó

szegény székely atyafiaknak, hogy: *Le-tűnt már a magyarok csillaga!* Ők most fájdalmasan mondogatják, hogy csakugyan letűnt a csillagunk, mert se rétünk, sem pénzünk. Ha a miniszter ur megérezné ezt a fájalmukat s még azt is, hogy a falu réjét is elvették, melyen eddig a községi pénztárt illető évi haszonbérért kaszálhattak, de az elágralolás után ott sem kaszálhatnak, akkor megértenék ők is a miniszter ur magas kijelentéseit, de addig nem.

(Kelt Csikszentmárton, 1925. január.)

Nagy Antal
esperes, plebános.

HIREK

A papir egy- és kétlejesek. A papir egy és kétlejeseket április elsejével végleg kivonják a forgalomból s ezen a határidőn tul semmiféle közpénztár sem fogadjon el többé azokat. Április elsejéig azonban a Nemzeti Bank fiókjainál, adóhivataloknál, városi és községi pénztáraknál kötelesek elfogadni e pénzemekeket nemcsak fizetéseknel, hanem beváltásra is.

Hadi kenyér. A múlt évben is rossz buzatermés volt, az ideai termés sem kecsegtet jóval. A kormány hatósági intézkedésekkel igyekszik a kenyérszükségen segíteni. Bukaresti hírek szerint a kormány nemcsak rekvirálni készül, de a háborus idők kenyérjegyeit is fel fogja újítani. Az egyes családok számára a családtagok száma szerint fogják kiutalni a kenyeret, a malmokat szigoruan ellenőrzik, hogy csak egyszéges lisztet őröljenek. Szomoruan meglepő eljárás olyan országban, amelynek ezelőtt nagy gabona-kivitele volt!

Gazdálkodás az árvák pénzével. Feltűnést keltő határozatot hozott a lugosi árvaszék az árvák pénzének kamatoztatásáról. A határozat szerint az idén az árvák pénze után 5 percentes kamatot fognak számítani. Az árvaszék nemigen tanusít nagy gondosságot az árvák érdekeinek védelmében. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a bankok az idén 25 percentet is szívesen fizetnek a betétek után.

Bölcs adók Törökországban. Törökországból mégis csak rendes, sőt nagyszerű ország lesz. Bsak nemrég olvastuk a hirt, hogy minden munkabíró lakosnak évenként iizenöt napon át utépitésen kell dolgoznia. Most már új bölcs adóügyi intézkedések hírére vesszük. A törökök adóval fognak sújtani minden török férfit, aki 25-ik évét már betöltötte és még nincs felesége. Ugyancsak súlyos adóval sújtják azt

is, aki 25-ik évét betöltötte s felesége van ugyan, de nincs gyereke.

Egy nélkülözhetetlen könyv. meg akarja ismerni az erdélyi magyar írókat és tudni akarja, hogy az erdélyi magyarországot esztendő alatt mit dolgozott az erdélyi magyarság, rendelje meg a *Pásztor Almanachot*, melyet olvasóinknak leleért küldünk meg.

Magyar együttérzés. A háboru vajmi keveset tudunk bukovinai moldvai magyar testvéreink sorsáról. A bekövetkezett változások egy mányzat alá hoztak velük. Egyik becsületbevágóbb kötelességünk, a lelki kapcsolatot is megtaláljuk. Végtelen örömről szolgál, kis lapunk olvasó tábora ezeken a kon is növekszik s ezen a réven lassként egymás megismerésére és gátására alkalmat találunk. Közéle Bukovina egyetlen református egyházközségéből, a Radautz városa közben fekvő Andrásfalváról kaptunk ördetes értesítést. A jó andrásfalvi nista csángóknak megeseit a szive laki katolikus székely testvéreink sán s kicsiny körükben tekintélés összeget 1406.50 lejt gyűjtöttek az okozta csapás enyhítésére. Az adozók nevét kivételesen alább közljük, hogy ezen a réven is alkalmul legyen ismerkedni tőlünk távol, elszigelten élő testvéreinkkel.

20 lejt adományoztak: Ömbölli Mihály a jéty és neje, Ömbölli Lajos Kossuth, Lőcsel Erzsébet. Ömbölli Mihály a Samu, Varga István, Ömbölli András, Ömbölli Péter Andrásné, G. József, Kerekes János, Mendel Dávid, özvegy Martonné, Ömbölli Aladár. 30 lejt: Samu, Balogh Márton, Gruber Pál és 40 lejt: Binak Andrásné Ömbölli Katl, Samu a Samu, Binak Márton. 5 lejt: Ömbölli Samu a Mihály. 60 lejt: Kiss Márton. 75 lejt: Ömbölli Samu Balogh, Györfli Mihály és 100 lejt: Eisenhauer József, Butta Antal neje, Ömbölli Péter, két névtelen. 15 lejt: Ömbölli Rózsi. 25 lejt: Balogh Bálintné, 17 selypénz 1565 lei.

Aranylakodalom. Szinerváralja zönsége lélekemelő, szép ünnepség volt tanuja február 8-án. 1875. február 8-án esküdtött egymásnak örök hűségbe Fericsán György és neje, született Székely Julianna. Ennek a napnak 50 éves évfordulóját ünnepelték meg február 8-án Délelőtt a ref. templomban az Úr asztal előtt Sátor Dávid ref. lelkes közzé-fakasztó beszéddel üdvözölte az ünneplőket s áldást és segedelmet kért a hátralevő időre. Este az ünnepelték nál szülőkörü alkalmi vacsora volt, melyen dr. Ember Elemér és Fábán István üzentek lelkes szavakban az aranylakodalmasokat. Megemlítésre és követésre példát szolgáltatottak ez alkalommal a déli lánok derék fiai, kik e szép ünnep Budapestről jöttek át. Ezek a derék szülők nevére az aranylakodalom

tele a ref. egyháznál 5000 leies alapítványt helyeztek el.

Uj imakönyv. A Minerva kiadásában most jelent meg Lakner Ernőnek „Lelki érharmat” című katolikus imádságos- és értékes könyve. A szatmári egyházmegyei előzetes jóváhagyásával ellátott könyvnek főbb tartalma a következő: mindennapi imádságok, alkalmi fohások, alkalmi imádságok, szentmise hallgatás, a szent-írásekre vonatkozó imádságok, Jézus Krisztus szentséges szívének imádása, litániák Jézus szent szívéről stb. és körülbelül 200 ének. A könyv 280 oldalon, kis formátumban, díszes fekete fémvázban kötésben kerül forgalomba. — Bolti ára 1,30 lei, amelyből legalább 10 példány rendelése esetén 10% engedményt ad a kiadó és a könyveket portómentesen társzallítja. A „Magyar Nép” előfizetői az új imakönyvet 27 leiert kapják.

Borzalmas bányaszerencsétlenség Németországban. A múlt szerdáról öröcsütörtökre virradó éjszaka óriási bányai katasztrófa történt a Rajna-westfáliai és zsenbánya-vidéken. A Dortmund szomszédországi bányában levő Stein-tárna felrobbant és maga alá temette az ott dolgozó munkásokat. A megállapítások szerint a bányában áldozatok száma száznegyven között közül kilencvenháromat még nem sikerült megtalálni, de kizártnak tartják, hogy a beomlott bányában egy is életben maradhatott volna. A birodalmi gyűlés csütörtöki ülésén Loebe elnök beszédét fejezte ki az áldozatok hozzátartozóinak s kijelentette, hogy a kormány mindent el fog követni támogatásukra. A jelen voltak állva hallgatták végig az elnöki beszédet. Dortmundban gyászlobogók lengenek az összes középületeken.

Rablógyilkos csendőr. Háromszéknegyében, Barátos községben történt az alábbi főhíborító eset. Bede János vári munkás együtt mulatott egy csendőrral a korcsmában. Zárókor a csendőr azt az indítványt tette Bedének, hogy vegyen bort és folytassák a mulatást egy csendőrkaszárnyában. Bede sőt fogadoit, boros üvegekkel a zsebkönyvben elindultak a kaszárnya felé. Utközben a csendőr bajonettel agyonszurta mit sem sejtő társát és pénzét elrabolta. A csendőrt másnap letartóztatták.

Aranykönyv. December 25 én kelt a legutolsó beszámolóunk óta adakoztak a szentlakai tüzkárosultak javára: Pethő János — Nagyteremi 440 L., Eördögh György — Sitér 125 L., K. A. — Szilágyi István — 2400 L., Ref. egyház — Hadad István — 2400 L., Czompó András — Szilágyi István — 200 L., Dalárda — Bonyha 210 L., Ref. egyházközség — Andrásfalva — 400-50 L., Benczédy Ferenc — Nyárád — 100 L., Zöld Mihály —

Végyvár 200 L., Kiss János — Drág 100 L., Bartalis János — Borszék 400 L., Hollósy Gyuláné — Rév 1140 L., Deésy Albert — Mezőszopor 110 L., Szarvashegyi Jenő — Gyepüsolyos 100 L., összesen 7081-50 L., eddigi gyűjtésünk végösszege ezzel együtt 24023-50 L. A szegény tanulók javára: Pap Julianna

50 L. — A pénzt továbbítás végett a „Magyar Párt”-hoz juttatjuk, a nemeslelkű adakozók pedig fogadják a felkarolt, szegény magyar testvérek nevében igaz és hálás köszönetünket.

Gyomorfájás ellen egynehány csöpp valódi „DIANA” Sösborszesz cukorra csepegtetve csodásan hat.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

A sertéshizlalás szabályai.

IV.

Mikor és hogy etessünk? Tapasztalt sertéshizlalók azt állítják, hogy a felnőtt sertés csak kétszer emészt naponként s azért minden nagy hizlalásban csak reggeli és estéli etetés van. A harmadszori — déli etetéssel — csak megzavarjuk ezt a természetes emésztési folyamatot, az állatnak fölösleges nyugtalanságot okozunk, takarmányt és időt pazarolunk haszontalanul. Azt tapasztaltam magam is, hogy a kétszeri etetés a leghelyesebb. Az etetés idejét minden nap óra, sőt percnyi pontossággal be kell tartanunk. Legjobb, ha tudja azt a gazda családjánál mindenki, hogy mikor van az etetési idő. Ez esetben egymást figyelmeztetik s nagyobb késések nem fordulnak elő. Nyáron az este és reggeli 6 vagy 7 órát ajánlom, mert nagy melegben a sertés nem szívesen eszik. Télen nem kell fennakadnunk azon, ha egyik etetési idő pld. este 5, a másik reggel 7 órára esik. Ez semmi zavart nem okoz, sőt okosabb beosztás, mintha a 12 órai időközkhöz ragaszkodva vagy reggel, vagy este sötétben etetnek. A takarmányozásra szánt darát legalább 6 órával az etetés előtt forrázzuk le és keverjük jól össze. Nem tesz semmit, ha az kissé megsavanyodik is nyáron. Sőt így jobb étvágyal fogyasztiák sertéseink, de már teljes erjedésbe nem szabad mennie, mert ezzel tápanyagok mennek veszendőbe. Az étel sohase legyen annyira híg, hogy azt igya a sertés. Hogy miért, arról már a „hig moslák”-nál szözlöttünk. Nem szabad odáig juttatnunk az emésztő szerveket, hogy a lében keressék a tápanyagot. Majd iszik a sertés annyi vizet, amennyire szüksége van. Az ételben minden alkalommal adjunk

sót. Legjobb erre örlött só használni 70—100 kilés darabonként egy etetésre egy evőkanálnyit (szinig töltve). Fölszemes aggodalom Dornernek az a tréfás megjegyzése, hogy a sertés nem tudja megmondani, mikor sóztuk el az ételét. Igenis megmondja. Ha tulsok só adtam, már nem eszik olyan kedvvel, ha keveset, nem iszik utána jól. Itt aztán az ivóvíz kérdéséhez jutottunk. Két év előtt egy 38 darabból álló sertésfalkát láttam szépen kihizlalni, anélkül, hogy valaha vizet kaptak volna. Ez rendellenes dolog s eddig még mindig azt tapasztaltam, hogy amelyik sertésem jól ivott, az sokkal jobban hizott. A tudomány azt mondja, hogy a hus 20% fehérjéből és 80% vízből áll. Tehát a hizlalás elején, míg az állat húst rak magára, minden kiló föletett fehérje után 5 kg. hússal gyarapodik. (Ennyi fehérje körülbelül 12 kg. árpában van.) Világos ebből, hogy a hizlalás kezdetén több vizet isznak sertéseink, mint később. Kezdetben itassuk őket minden etetés után és délben. (Még nyáron sem helyeslem, hogy a víz állandóan előttük álljon.) Télen csak délben szoktam itatni langyos vízzel. Gyakran volt alkalmam tapasztalni, hogy hizóim a hizlalás különböző szakaszaiban más és más vizigénnyel léptek fel s rossz ivók jó ivókká váltak és megfordítva. Hanyagságnak tartom azért egyszerűen ráfogni a sertésre, hogy nem iszik és elhagyni az itatást.

Érdekes megfigyelni hizlalás alatt, hogy a sertés egyes testrészei más és más időben fejlődnek ki. Mangalicákon végzett megfigyeléseim azt mutatták, hogy először a has nagyobbodik, azután átmeleg a lerakódás a vállak és a hátra. A váll és hát ebben az időben annyira megszélesedik, hogy a has egészen háttérbe szorul.

A sonkák nagyon későre kezdenek kidomborodni, ezt ismét a hasi rész tulsúlyra jutása követi a háj lerakódása miatt. Ha kezd a hizó sztrájkolni, úgy a has megy rá legelőszőr. Fel-szivódik a háj. Visszaesett disznót a mézáros arról ismeri meg, hogy nincs hasa, míg a hát szélessége már túl van azon a határon, melyben a hiz-lalás 2-3-ik hónapjában kéne lennie

Dr. Nagy Endre.

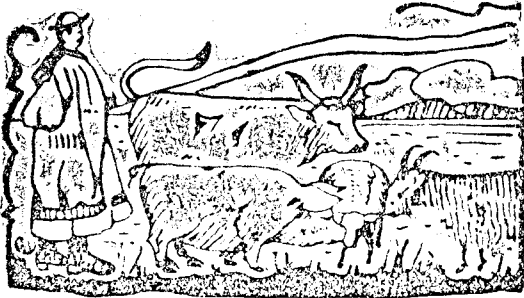
(Befej. közl. jövő számban.)

A világ juhállománya. Juhállomány tekintetében az egész világon Ausztrália vezet. Ez a tőlünk távoleső világ-rész egy óriási sziget, amelynek vég-telenbe nyúló gyepes rónáin millió-számra menő juhnyájak legelésznek. Utána Délafrika és Délamerika következik, ahol szintén óriási mezőségek terülnek el. A háborúelőtti 1913-ban a világ összes juhnyájainak számát 600 millió darabra becsülték. Ebből maga Ausztráliára körülbelül 100 millió da-rabot lehet számítani, mert az 1910-ben megtartott állatszámítás szerint ke-rekszámban 92 millió juh volt ottan. A háború után a világ juhállománya 540 millióra szállott le, a csökkenés tehát csak 60 millió, vagyis nem több, mint 10 százalék. Az ausztráliai juh-állomány is 92 millióról 79 millióra szállt le.

Ne várja meg, míg sertése, juha,

szarvasmarhája beteg lesz

Betegség ellen mentesítheti állatait **DAVID ELEMÉR**
főállatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR“

táperős védszerelnek használatával.

Nincs többé sertésvész, szájfájás, májméty! E védszerek kaphatók minden községben ke-reskedőknél, 1/4 kilós doboz 20 Leí utasítás-sal. Kereskedőknél 20 doboz 300 Leí előre beküldéssel, vagy 320 Leí utánvétellel bérmen-tesítve kild.

Soós és Társa
Targu-Mures — Moresvásárhely,
Kiss Ernő-utca 2. sz.

Rendelésnél pontos címet (megye, u. p.) kérünk.

Heti piac.

Dicsőszentmárton. (Saját tudósi-tónktól.) Buza vékaja 130—160, kuko-rica 70, zab 50 L. Sertés tartani való 3—6 hónapos drb.-ja 1000—2000, 6—12 hónapos 2100—4000, hizott süldő élősuly kg.-ja 32, hizott öreg kg.-ja 36, olvasztani való szalonna kg.-ja 70, zsír 80, sózott szalonna 70 L. — Jó fejős tehén drb. ja 6—10,000, vágni való te-hén élősuly kg.-ja 18, szopós borjú drb.-ja 700—1200, juh drb.-ja 300—500 L. — Tej literje, tehén 5, bivalj 7, tea-vaj 100, tehénturó 40, júhsajt 60, júh-vaj 80 L. — Sovány liba drb.-ja 130, kövér liba 270, tyúk 40—80, sovány ruca 40, kövér ruca 120, pulyka 150, tojás 120 L.

Székelyudvarhely. Buza 180—200, rozs 140—150, árpa 135—145, zab 56—62, kukorica 82—86, burgonya 24—28 L. vékánként.

A trichina-betegség.

— Egy lelkesz tragikus halálának okozója. —

Ezt a betegséget, melyet magyarul *fonalóckórnak* neveznek, olyan *sertés hus evése útján kapja meg az ember*, amely az ezen betegséget előidéző para-zitát: a *trichina spiralis*t tartalmazza. A sertés husában ugyanis e parazita *nem ivarérett* állapotban, mint *álca* fordul elő, mely igen vékony és csigavonal-szerűen van felcsavarodva és vagy magánosan, vagy többesével egy tokban van elhelyezve (*izom-trichina*). Ha már most ilyen trichinát tartalmazó sertéshust fogyaszt el az ember és pedig *nyers, vagy teljesen át nem főtt, vagy keresztül nem sült állapotban*, akkor a beteg-séget megkapja. A trichinával való fertő-zések *rendszerint csoportosan* fordul-nak elő, aminek magyarázata abban van, hogyha trichinás-hust mérnek ki, abból többen vesznek s mindazok, kik azt jól meg nem, sütik vagy meg nem főzik, megbetegednek. A trichinás sertéshust eladni nem szabad, sőt *állatok (serté-sek) etetésére sem szabad felhasználni.*

Magát a trichinát a házi sertésen kívül észlelték a vaddisznóknál, patkányoknál, egereknél, valamint az utóbbiakat pusztító macskáknál, rókáknál stb. Már régi tapasztalat, hogy a gyepmestereknél (sin-térekénél) tartott sertések és az ott tartóz-kodó patkányok *feltűnően nagy száza-lékban trichinásak* lesznek, ha a gyep-mesterek trichinás sertéshullákat kapnak megsemmisítés céljából. S mivel éppen

a gyepmesterek — talán kivétel — mind lelkiismeretlenek és tudatlanok, akik az ilyen megsemmisítésre oda-terhetik, a gyepmestereket a sertés-á-lástól el kellene tiltani!

Ha arra a kérdésre kellene felelni, hogy a trichinás fertőzések miért mégis miért ritkák, úgy azt mondhatjuk, hogy ennek oka részben abban van, hogy Erdélyben a sertések trichinás fertőzése aránylag nem gyakori, pedig — ami különösen figyelemre méltó — minálunk a sertéshust főzésénél vagy sütésénél a *vastagbokat közepében* nincs olyan magas hőmérséklet, amiért is célszerű a disznók sütésekor vagy főzésekor a vastagbokat bemetszeni, hogy a *kellő hő-oda* is bejuthasson, mert ellenkező esetben, ha a sertéshus trichinás fertőzést létrehozhatja. Továbbá jöhet az is, hogy *egyszerű füstölés* nem történik magas hőfokon), *pácolás* a trichinákat nem pusztít. Ha tömör sóoldatban hosszú ideig tartóztatjuk a húst, a trichinák életképes meg tudnánk szüntetni. A husnak erős sózása azonban az élvezhetőség rovására menne, miért is *legbiztosabb védekezési mód a sertéshus megfőzése, vagy megsütése.* Ezen megszüvelése annál is fontosabb, a házaknál történő öletések esetei hatósági ellenőrzés eszik s így szakértelem híján azon család, történetesen trichinás sertést vág, ha annak husát nem az elmondott figyelembevételével fogyasztja, bizony fertőződni fog.

Szabad szemmel a trichinás felismerni nem lehet, amennyiben sertésben előforduló trichina-álca kicsiny, hogy csakis úgy ismerhető, amint az a hatósági ellenőrző köze (állatorvosnak) elő van írva, amely gálat abban áll, hogy a sertés kímelt vékony szeleteket két lemez között összenyomva nagy figyelmet kell fordítani.

...nak mutatja a sertés husát, azt vagy meg kell semmisíteni, vagy pedig több...
...ai főzés által a trichinákat előlve, amely ipari célra (pl. enyv vagy szap- an gyártásra) felhasználni.

Lássuk már most, hogy ha trichinás...
...ertéshussal fertőzi magát valaki, miké-
...en és hogyan fejlődik ki a betegség?
Mindenekelőtt a trichina tokot a gyo-
...orsav feloldja s a kiszabadult álcák
...3 nap múlva ivarérettékké lesznek
...s a nőtények megtermékenyítetnek.

...megtermékenyített nőtény trichina
...amarosan belefurja magát a bélhuzam
...nyálkahártyájába és ivadékaik a bél nyi-
...oküregeibe rakja le. Az ivadékok élő
...llapotban születnek, amennyiben a
...etékből az álcák már az anya testében
...tíbjának. Azon időszak, amelyben a fiatal
...alcák a bél falába, illetőleg innen a
...nyirok- és véráramba jutnak, tulajdon-
...lépen a betegség kezdete. Émelygés,
...ányás, hasmenés támad, mely kólika-
...szerű fájdalmakkal jár és hasonló a
...holerához, majd általános gyengeség és
...z lép fel, mely a betegség 9—11-ik
...napján 40—41° C-t is elér. A legjellem-
...zőbb tünetek egyike azon rheumaszerű
...veves fájdalmak fellépte, amelyek a
...test különböző izmaiban, különösen a
...rekeszizomban, a bordák közötti, szem-
...és nyakizmokban, a has- és ágyék-, vala-
...mint a rágó- és gége izmokban jelent-
...keznek s amely fájdalmak onnan szár-
...maznak, hogy a trichina-álcák kezde-
...nek az említett izmokban letelepedni.
...Helyenként vizenyős duzzadás is támad,
...gy a szemhéjakon és arcon. Ha igen
...nagy számban telepednek meg a trichina-
...cák pl. a gégeizmokban, úgy rekedtség,
...teljes hangtalanság áll be, ha pedig
...a rekesz- és bordaközötti izmokat lepik
...el, úgy légzési nehézségek támadnak s
...igen könnyen keletkezhetik hörg-, vagy
...üdögyulladás is. Mivel egy nőtény
...trichina 1500 ivadékat szülhet, ellehet
...gondolni, hogy minő óriási számban
...teringenek a vérben. Az izmokba beju-
...tott álcák tovább fejlődnek, majd tok
...veszi körül őket s az álcák — melyek
...eleinte egyenesek — később összezsava-
...rodnak. (A tok idővel [mintegy 1/2 év
...után] elmeszesedésnek indul megszök
...lerakódása következtében. Az ilyen be-
...tokolt trichina életképességét sok éven
...át megtartja.)

A trichina-betegség egyik igen kínzó
tünete még a makacs álmatlanság is.

Maga a belegség hosszas lefolyású. A
könnyebb esetek 4—5 hét alatt gyó-
gyulnak, a súlyosabbak hónapokig el-
tartanak, sőt — a fertőzés súlyossága
szerint — 5—30%-ban halállal vég-
ződnek. A lázas időszak elmulása után
hosszu ideig gyengeség, merevség és
izomfájdalmak maradnak vissza. A tapasztalat szerint gyermekeknél több a gyó-
gyulás, mint felnőtteknél.

Dr. Gergely Endre.

Professor dr. Péter
valódi angol
Borsmentha
thea, Főraktár:
Dr. Biró
gyógyszertár Cluj, Piața Unirii 6.
Orvosi vélemény szerint kitűnő
eredménnyel használják epekő,
eperegőcs ellen.
1 csomag ára 25 L.

IPARI ROVAT

A cukoripar és a cukorrépa termelők. Az Erdélyi Cukorrépatermelők Szövetsége Marosvásárhelyen gyűlést tartott, amelyen a központ részéről Lázár Simon elnök és Török Bálint titkár vettek részt. Lázár Simon ismertette a kormány által az 1925. évi répára megállapított árakat, amelyek az eddigi négyszeres cukorárak helyett ötszörös cukoráraknak felelnek meg. A bizalmi férfiaknak a termelők szervezéséről szóló kedvező jelentése kapcsán Mutiu Aurél, dr. Papp István, dr. Felszeghy András, gr. Teleki Domokos, Kuti János, Zsigmond Tiuusz, Szilágyi Jenő és még mások hozzászólása után a gyűlés elhatározta, hogy a termelői szerződések felülvizsgálás alá vétele céljából egy bizottságot küldenek ki. A bizottság még a d. u. folyamán le is tárgyalta az 1925. évi termelői szerződés szövegét a gyárral és a szerződések a szövetség azonnal kiküldte a községi szövetségek címére. A szövetség felhívja a termelőket, hogy a szövetség által kiküldött szerződéseket írják alá és Marostordamegyéből a Földműves Szövetséghez, a többi

vármegyéből az Erdélyi Gazdasági Együlethez küldjék be.

A drótszögygyár munkásainak új kollektívszerződése. Az Aranyosgyéresi drótszögygyár munkásainak a múlt héten lejárt a kollektívszerződésük, a melyet rövid tárgyalás után újabb egy évre lényegtelen módosításokkal megújítottak. Érdekes, hogy a munkások nem is kérték bérfelemelést. A drótszögygyárban ugyanis a premiumrendszer van bevezetve, vagyis a munkások — egy biztosított alapkereset mellett — munkateljesítményükhöz képest pótlékokat (premiumokat) kapnak. Az aranyosgyéresi üzemnek a nyáron történt kibővítése és részben átszerelése, az új 3000 lóerős motor beállítása és a Taylor-rendszer alapján végzett munkajavítási kísérletek annyira megnövelték azt a termelési kapacitást, amelyet a munkások, illetőleg ezek csoportjai elérhetnek, hogy keresetükkel meg vannak elégedve.

Új kezekbe került a Baróti szeszgyár. A Baróti szeszgyár r. t. székhelye Budapesten van, egyik legjelentősebb ipartelepe azonban Baróton. Erdélyben és így minket is érdekel a hír, hogy a „Baróti“ részvénytöbbségét Castiglioniól Herzog Ignác losonci szeszgyáros szerezte meg, aki friss tőkével akar bevonulni a vállalatba.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. február 14.

1 dollár	=	195.—196	leu
1 font sterling	=	937.—940	"
1 svájci frank	=	37.—38	"
1 francia frank	=	10.55—10.60	"
1 lira	=	8.12—8.18	"
1 aranyárka	=	45.—	"
1 cseh korona	=	5.77—	"
1 dinár	=	3.02	"
372—375 magy. k.	=	1.—	"
362—365 osztr. k.	=	1.—	"

Babós és Társai
vaskeroskedése
Regina Maria
21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrész raktár, vadászöltények.

Művelődési mozgalmak.

Műsoros estély Fehéregyházán. A nemes igyekezet és kitartó szorgalom a gyengéket is diadalra viszi. *Fehéregyházai Ref. Dalkar* 1924. december 27—28 án ref. iskolája javára műsoros táncestélyt tartott. Kicsiny, de jól fegyelmezett dalkarunk kiváló pontossággal énekelte négy szólamban Csokonay—Lavotta: „Reményhez” c. kedves dalát és színni nem akaró tapsbabért, újrázást aratott Tompa—Sarudi „A madár fiához” c. dalával. Szini Gyula: „Aszpirin” c. 1 felvonásos komédiájában Teleki Péter, Kövecsi Dezső, Mátéfi Emma, Kiss Erzsike, Torday Dezső és Simon Béla arattak tapsokat. — Jules Moineaux „Két süket” c. bohózatában Kiss Erzsike nyert meleg szimpátiát; Tordai Dezső, Kövecsi Dezső és József Ferenc ifj. váltottak ki tomboló nevetést és tapsokat. — Molnár Ferenc: „Egy pof és még egy pof” c. dialógját Kövecsi Imre és Tordai János legifj. tanulók adták kellő átérzéssel, nyújtva derűs élvezetet és reményt arra, hogy nevelkedni fog nekünk is egy életerős ifjúságunk, a jóra és nemesre törekvő. Jók voltak: Kövecsi Béla és Beke Dániel monológjaikkal; kedves volt Tordai Dezső „Emlékszel édes” c. kupléjával. Sipos Árpád lelkésziünk buzgó példaadása, Kiss Lajos tanítónk fáradságot nem ismerő munkássága egyházunknak ez alkalommal is fényes erkölcsi sikert és 2800 lei jövedelmet biztosítottak a csekély számu, de törekvő ifjúságunkkal. Az elmúlt 1924. évben 6100 lei pénzt, soha el nem muló érdemeket nyertünk vezetőink munkássága és ifjúságunk nemes igyekezete által. *Tudósító.*

MULATTATÓ

Mi szebb?

Mert szép az hogyha (mint a gépmadár) lelkünk rozszaszin fe' hők között jár s a ködbetakaró bus tájak felett, mint egy ragyogó álom ellebeg. Keccsel szalutál oly tájak felé honnan hozsánnát dobolnak felé s ahol a fávcső sirokat mutat, oda virágot halommal hullat.

De tán még szebb, ha sáros utfele, mint rozzant szekér kocogva megyen, Felszed ölébe betegeket, bénát, névtelen falfyut kirugdalt cédát. S míg viszi falun, városon át: rájuk fedi a részvét fátyolát; Illese gunyal emberek szája: Fentről az Isten lenevet rája!

L. Ady Mariska

Székely robot.

— Egy falu történetéből. —

Hajnali szürkület fedte be a falut, a kakasok szóltak. Itt-ott hallatszott valami mozgás, egy-egy kapu nyikorogott, a szekeret most taszították ki, kerékkötő lánc csörömpölt rajta.

Utcakapuk nyitlak ki s már egy szekér csendes zörgéssel haladt felfelé a hágónak.

Felszegi Sóstör Jánosbá hajtogatta szép lépve két csontos fehér tehenét a hordós szekérrel e hűvös őszi reggelen; vizért ment ki a hegytető felé, *Cserekutjához*. A száraz ős kifogyasztotta minden kutból a vizet bepn a faluban s most naponként ez a foglalkozása frustok előtt Sóstör János bának, amit ilyen időjáráskor még a szülenagyapja is csinált.

A falu végén egy targonca fordul elejébe a kanyarodónál, Szőke Laji hozza már a vizet, két rud között hátrafesztett derékkal tartja a lökdösődő hordót.

— Van-e még a kutba?

— Biza nincs! már csak a fenekin van valami csepp zavaros léj; átal kell menni Fenyőbércire, a tulsó kuthoz.

— Ej a keservét ennek a nyomorúagnak! — halad kifelé Jánosbá — egy kicsit elaluvám s már elkéstem! Igy kell nekem, mért nem keltem föl az első kakasszóra, akkor a hegyen nem kellett volna tulmenni, mégis csak nagy dolog ez a vízfordás.

S a Laji szava csakugyan igaz volt. Amikor Jánosbá odaért a vályus fakúthoz, hiába fordultak oda tehenei a vályuhoz, biz az üres volt s a kút fenekén is csak egy kicsi iszapos léj látszott, abba csepegdegélt a víz, a békanyálás facsorgóból.

— Héába nó, mégis csak későre keltem föl, muszáj átalmenni a tetőn. Mégis csak nagy dolog minden nap, minden őszön örökké hordani a vizet...

A nap már előbujt a Réztető mögül s szelid arcával végignézett a Nyikó ködös völgye felett. A mezők ebédalmájai s a hegyek homloka kopáron emelkedtek ki a füstös ködből, minden le volt már takarítva rólok, olyanok voltak, mint egy csontos székelyarc leborotváltva...

Felszegi Sóstör Jánosbá már állukent Fenyőbércin a vízzel s kanyaro-

dott béfelé a jó utba. Valamin er megdolgolt, mintha otthon fele volna valamit s nem ügyelt a tehenek Amint fordult volna be a jó utba, tehenek elfacsarodtak, kereke fölre egy köre s hirtelen a nagy h elhuzta szekerét. Nagy reccsenéssel hant le a hordó, a csaptató kötél szakadt. Betörött bordájával me hengeredett a megüresedett vízsho amíg egy szakadékban megállott.

Felszegi Sóstör Jánosbá erősen kez vakarni a fejét s a kalapját fölé vágta. Kemény átok szállt el ajak

Egy ködös őszi vasárnap reggel lami uri emberek jöttek a falub tekintetes asszony szekérével. Ott elől Béla urfi, az özvegy tekintet legkisebbik fia, aki a megyénél volt gyakran látogatót haza, szerette a fát. Hátul ült a doktor s a másik lette biztosan a mérnök volt. Azt szélték, hogy helyet néznek, há valahol vizet lehetne kapni. — Béla urfi sokszor mondta, hogy jó volna valamit csinálni. Most kihozta a városból doktor s mérnök barátját, hogy adnának tanácsot. Mindenki látta tudta a bajt s egyszer próbálták volt valamit, de nem volt, aki meg gassa az ügyet.

Csakugyan úgy volt. Ebbe a falogba jöttek ki az urak a városból. Odaérkezett már a bíró s sokan előljárók. Kimentek a hegyre s látszott mindjárt, hogy van ott víz bőven, csak hogy mind tovafele folyik. Hogy lehetne áthozni a hegyen?

Sokan összegyűltek aznap a faluházában.

A doktor ur beszélt az atyafiakkal hogy milyen nagy baj a vízhiány, ha tűz üt ki a faluban, vagy tifuszi vány, hogyan segítenek magukon nélkül?

Szólt a mérnök is: — Fogjanak össze emberek, mert víz van bőven csak be kell vezetni a faluba; ne szánják se a fáradságot, se a költséget, ugyanak két deci pálinka helyett csak egyet, akkor lesz kútjuk a falu közepén, amelyik tiszta, egészséges vizet ad.

Erre már Ács Mózsibá is felszólt. — Jól van tekintetes doktor ur, megteesszük a magunkét, mi megcsináljuk a dolgot, de már abba mégis cs ne szóljon belé senki, hogy mi

ennyit iszunk, — s azt a két decit
ne bántás! — Alszei Domi is bele
szól erre a vitába, aki nem rég jött
haza orosz fogságból: — Én is
ezt mondom, hogy mi megcsináljuk a
magunk dolgát, de alszeg mégsem
csinálhat annyit, mint felszeg, nekünk
ésőbbre fogy el a vizünk s mi nem
dolgozhatunk annyit, mint a felszegiek!
S lőn ebből keserves összeháboro-
zás. Söstör Jánosbá szóhoz se juthata.
S a forrás messze levő vizét hordja
tovább, egyre hordja a falu, mint régen
ették ősapáik... Végzik egyre rette-
letes erőfogyással, végzetes busulással
— a székely robotot.

Boros Jenő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

1. Utolsó lapszámaink már 12.000
példányban jelentek meg, új elő-
fizetőink száma az újévben már
lévai meghaladta a 2800-at s
ezóta is naponta 50—60 új
beszűvőnk jelentkeznek, hogy a
"Magyar Nép" lelkes és nagy
családjába felvételét kérje. Igaz örö-
nünkben, hogy önzetlen és becsü-
letes szándékainkat kedves olvasó-
ink ennyire megértették, ma meg-
gérjük, hogy a számításunk szerint
körülbelül 2—3 nap múlva beér-
kező

3000-dik új előfizető be-
jelentőjének 1000 Lei jutal-
mat adunk.

Legyenek meggyőződve olvasóink,
hogy jutalmunk odaitélésénél sem-
miféle személyválogatás nem lesz
a szerencse azt éri, kinek a napl-
ostia feldolgozása sorra kerülő
szelvényéből a 3000-dik új előfizetői
írjuk. Lapunk belső alkalmazottai
barátai, kik a 3000-ik új elő-
fizető közeledését figyelemmel ki-
sérhetnék s így nyereséi esélyük
nagyobb lehetne, a versenyben
természetesen nem vehetnek részt.
A nyerő nevét megfelelő lapszá-
munkban azonnal leközzöljük.

2. Miután előfizetőink száma az
újévben eddig már majdnem 3000-el
emelkedett, természetes, hogy ennyi
példánnyal többet tartalékba nem
számíthatunk, s így új előfizetőinket
mindig csak a rendelés után következő
lapszámtól kezdődőleg szolgálhatjuk,
amint nek szíves és megértő tudomásul-
vételét kérjük.

3. Ismétellen nagyon kérjük ked-
ves olvasóinkat, hogy pénzesutal-
ványaikon mindig és föltétlenül
tüntessék föl a küldött pénz pontos
számlát és a megjelölt címre való át-
utalását részletezve, hasonlóan

a törzskönyvi számukat is, mert
ezzel munkánkat gyorsabbá tessük
és megkönnyítik, míg ellenkező
esetben alig vagyunk képesek el-
intézni a napi póstat.

4. A művelődési cikkek beküldőitől
szíves türelmet kérünk, valamennyi cikk
sorra kerül, de annyi van belőlük,
hogy a gyorsabb leközlés teljes lehe-
tetlenség.

F. K. Marosgeze, K. A. Csikpálfalva, E.
J. Kézdivásárhely, K. A. Szilágynagyfalva, T.
I. Teke, T. P. Kolozsbós, D. L. Harasztkerek,
B. K. Ermlhályfalva, P. A. Szilágycseh, D.
J. Magyarremegye, J. M. Bélafalva, Id. Sz.
K. S. Marosugra, M. I. Zsidve, B. S. Gernye-
szeg, Fogy. Szövetkezet Kibéd, Sz. G.-né
Csikmadaras, B. J. Aranyospolyán, V. K.
Felsőbánya, D. I. Lemhény, V. S. Nagyajta,
M. L. M.-é Lövete, Al. F. Kolozs, Z. P.
Sáromberke, K. M. Csételek, K. A. Csikpál-
falva, P. A. Zsögöd, M. M. Oklánd, P. L.
Ákosfalva, L. Á. Vajasd, G. A. és S. J. Szé-
kelyszáldobos, Sz. B. Dés, V. I. és V. J. Alsó-
homoród, V. K. Székelytamásfalva, M. I. Zso-
bok, F. J. Miklósvár, M. D. Kobátfalva, D.
I. Csikmindszent, N. A. Csikszentmárton, M.
S. J. Szalárd, R. F. Szamosudvarhely, N. J.
Koronka, B. Sz. Csákgörbő, Sz. S. Szöke-
falva, E. G. Sepsibesenye, M. H. Sinfalva, K.
B. Tenke, W. B. Petrozsény, Gy. K. Boldog-
falva, L. S. Gagy, Cs. A. Szilágyszóvány, D.
L. Székelyszentlővén, D. Gy. Sósmező, I. V.
Szarazajta, B. A. Szacva, Sz. F. Sepsikőrös-
patak, F. A. Haró, B. A. Nagybacon, K. Á.
Érszakácsi, F. J. Csikpálfalva, S. G. Abafája,
Sz. E. Csikszentkirály, A. V. Csikszereda, dr.
S. S. Nagyvárád, K. Z. Székelyszentmiklós,
K. B. Borbátvív, Ifj. M. Gy. Belényesujlak,
V. J. Nyujtód, B. B. Kézdivásárhely, J. Á.
Bihar, B. M. Torda, D. L. Harasztkerek, A.
D. Vajdaszentivány, S. J. Gyergyócsomafalva,
J. K. Gyimesbükk, M. I. Mezőpágozca, F. J.
Andrásfalva (Bukovina), B. T. Nyáradkarácson,
B. L. és Sz. J. Ákos, F. Gy. Backamadaras,
K. K. Boldogfalva, S. H. J. Sikkód, K. J. Magyar-
rózd, P. F. Zsögöd, K. L. Gyulafehérvár, K.
M. Bükös, J. I. Sajóudvarhely, I. J. Karcfalva,
R. K. Gyulafehérvár, W. F. Csikmindszent,
K. Zs. Mátfalva, Sz. M. Érendréd, Fr. P.
Kiskereki, H. J. Nyáradgálfalva, V. ügyvezető
Lisznyó, O. J. Magyarpécska, W. Gy. Fugyi-
vásárhely, K. A. Csikpálfalva, Z. P. Nagyajta,
D. J. Székelyhódos, K. M. Maroscapó, O.
Gy. Óczfalva, T. J. Simonyfalva, Sz. Sz. I.
Lugos, L. L. Rákósd, Sz. P. K. Soborsin, S.
D. Csekfalva. Itt felsoroltak az új előfizetők-
ért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogad-
ják mély tiszteletüket, hálánkat és köszö-
nőnket, bizalommal kérjük és várjuk további
eredményes támogatásukat. C. S. Érszemén.
A 90 L. bejött, előfizetés rendben 1925. XII.
31-ig, N. Gy. Marosugra. A 150 L.-el ren-
dben 1925. XII. 31-ig, őszinte üdvözlét. K. J.
Homoródszentmárton. A 180 L.-el rendben
1925. XII. 31-ig, őszinte üdvözlét. K. J. Ér-
olasi. Ifj. K. S. Jávára a 90 L. beérkezett,
üdvözlét és köszönet. F. K. Temesvár. A 100
L. beérkezett, közölt szöveg ára egyszeri hir-
detésre 1/3 oldalon (65 cm²) 300 L., négyszeri
hirdetésre 1100 L., üdvözlét. A. I. Zsigmond-
telep, Jeltett helyre azonnal ajánlott levelet
írtunk, örvendünk, ha sok szíveségét ennyel-
vel viszonzhattunk, választ rögtön megküldjük.
V. I. Irinyi. Pénz bejött, rendben 1925. XII.
31-ig, üdvözlét. N. J. Koronka. Pénz bejött,
címe 7636 sz. a. 5 példány megy, hálás
köszönet, tovább támogatását kérjük. Dr. P.
T. Magyarhermány. A 115 L. bejött, hiányzó
számok expedálva, 23-ra javítottuk, hálás
köszönet és üdvözlét. H. Fr. Arad. A 2400
L.-t köszönettel nyugtázzuk. S. és T. Dr. Á.
Marosvásárhely. A 300 L.-t tudomásul vettük s
így január 7-ig 700 L.-t kapunk, üdvözlét és kö-
szönet. Sz. G. Szahadát. Ellintézve, naptár
elment, őszinte üdvözlét és köszönet. F. A.
Dés. Pénz bejött, egy hónapig felelőssége
nélkül küldjük a 4 példányt, 2 menjen propa-
ganda célra, hátha gazdájuk kerül, köszönet
és üdvözlét. Özv. M. I.-né és Sz. L. Székely-
udvarhely. Kérdéses így sajnos már tárgya-
lan. Özv. F. L.-né Déva. Előbbi bzenet ide is
szól. H. J. Körösbánya. A 35. L. bejött, nap-
tár kiküldve, üdvözlét. R. E. Mezőszengyel.
Pénz még nem érkezett hozzánk s így az elő-
fizetés lejárt 1924. máj. 1-én, hátralék 64 L.,
elismerése nekünk nagy öröm, köszönet érte.
F. E. Rákósd. S. I. előfizetése rendben 1925.
I. 1-ig, B. J.-é 1925. VII. 1-ig, üdvözlét. K.
I. Marosludas. Kérdésére választ talált 7. szá-
munk 5. oldalán, üdvözlét. Ifj. B. I. Oszdola.
Hátralék mindkét esetben 1923. III. 1-től 140—
140 L. üdvözlét. B. D. Nagybánya. Naptár
megy, rendben 1926. I. 1-ig, üdvözlét. Fr. J.
Miriszöl. Selyemhernyópetéért tessék a „Se-
lyemhernyótenyésztési Felügyelőség Lugo-
Lugos” címre írni, üdvözlét.

B. J. Élfalvazoltán. Növényi trágyához
szükséges gipszért tessék Gipszgyár Igazga-
tóság Torda vagy Egeres (mindkét helyen)
címhez fordulni. P. J. Betlenbáza. Előfizet-
ése rendben 1925. VIII. 1-ig, említett jó gaz-
dasági könyvekért forduljon az Erdélyi Gaz-
dasági Egylet titkárához (Str. Mureşan—Attila-
u. 10.), üdvözlét. Gy. A.-né Futásfalva. Lap
tőlünk minden szerdán pontosan kimegy, pénz
még nem érkezett be s így 1924. VII. 1-től
hátralékban, üdvözlét. K. I. Nagykároly, A
101 L. bejött, naptár kiküldve, őszinte üdv.
P. G. Hidvég. Bizony nagyon sok naptárunk
elvesztett, ezzel is az történt, azonnal pótol-
tuk, őszinte üdvözlét. Pf. J. Mezőpetri. Könyv
kiküldve, lap tőlünk pontosan megy, üdvöz-
let. Iparos Önképz. E. Torda. Előfizetésükről
csak levelezőlapjukból szereztünk tudomást,
megindítva. Sz. Gy. Czege. Mi sem tudjuk,
hogy melyik községről van szó, a cikk bekü-
ldője csak Szederkény-t írt; másra köz-
szertő teljes megnyugtatást fízen. Ön e dol-
logban nem részes s így bántódása nem lehet,
őszinte üdvözlét. Cz. K. Kisjenő. Pénz még
valóban nem jött be, rendelkezésről csak leve-
lőből értesülünk, lap megy. A. I. Kaszonim-
pár. A pénz bejött, előfizetőink közé beve-
zetve, üdvözlét. Z. J. Tóvis. A 180 L. beér-
kezett, üdvözlét. V. I. Irinyi. A pénz bejött,
3 naptár küldve, őszinte üdvözlét. B. J. Bo-
dófalva. Cikk 7. számunkba közölve, Hitel-
szövetkezet 90 L.-re bejött, pár előfizetőt kap-
tunk, hálás köszönet és üdvözlét. B. A. Fegy-
vernek. Új előfizetőkért köszönet, naptárün-
kat megküldöttük, pénz még nem érkezett be,
üdvözlét. S. J. Homoródszamosfalva. Új elő-
fizetőkért köszönet, a régi példányszámot
újabb jelentkezők reményében meghagyjuk s
kérjük további lelkes segítségét. B. J. Gyí-
mesbükk. Tévédés, ha utánvételes küldem-
nyünket kívánja a 25 L.-t előfizetésnél írjuk a
jávára, őszinte üdvözlét. Sz. F. Érszőlős.
Megérkeztek, köszönet értük, naptár kiküldve.
B. B. E. Ördögkőszent. Köszönet az új elő-
fizetőkért, akiknek kérését szívesen teljesítjük,
naptárunk megy, üdvözlét. P. G. Csiksonlyó.
Utánvételes küldeményünk (21 drb. könyv)
sajnos még nem érkezett vissza, szíveskedjék
érdeklődni utána, mert ekkora kárt nem visel-
hetünk el, üdvözlét, P. S. Futásfalva. Leve-
lezőlapon 13-at jelentett, levélben 16-ot, javít-
ottuk s ezután 16 megy, „Pásztortűz” juta-
lékképp megindítva, térképről intézkedtünk, üdv-
özlét. Id. J. J. Nagykároly. Naptárunkkal
szíveskedjék legjobb belátása szerint eljárnai,
ugy, hogy érdekelni lehetőleg megóvassanak,
de előfizetőinket se bántuk meg, szívesen
üdvözlét. Ó. Gy. Alsóvalkó. Őszinte köszö-
net, 1—1 könyv és 10 naptár kiküldve. Sz.
P. Lela. Könyvek elküldve, 100 L. előfizetés-
nél elszámolva, üdvözlét és köszönet. L. Gy.
Szentlélek. Hátralék 1924. I. 1-től 90 L., üdv-
özlétünk. A. Gy. Szökefalva. Lap tőlünk
pontosan megy, hiányzó számokat pótoljuk,

a 120 L. beérkezett, levelét kiadtuk az Ipar-kamarát illetőnek megválaszolására s többé se levelet se választ nem kaptunk, nem rajtunk mult, galagonyavirág-tenz ügyben sziveskedjék Páter Béla dr. v. gazd. akadémiail. igazgató, Cluj-Kolozsvár címere irni, üdvözlét. G. D. Csikszentmihály. Uj előfizetőkért köszönet, hátráléka 1924 VII. 1-től 50 L., E. D.-nek 1922 VI. 15-től 171 L., üdvözlétünk. Zs. A. Farkaslaka. Vigjátékaink sajnos nincsenek, vetítógép iránt érdeklődünk, üdvözlét. P. J. Kobátfalva. Mi a lapot szerdán postára adjuk, őszinte üdvözlét. K. K. Kálmán. Sziveskedjék a kéreztet dolgokat előfizetőink között szétosztani, mint ajándékunkat, hálás köszönet és üdvözlét. Szt. R. Zárda. Mikháza. A küldött 100 L.-ei rendben 1924 VI. 1-ig, hátrálék 57 L. B. A. Felsőcsernáton. Naptár 1. 22-én kiküldve, előbb azért nem ment, mert az utalvány készt s így a rendelésről semmi tudomásunk nem volt. F. J. közs. bíró Csikpálfalva. A gyűjtőveket megkaptuk, nagy elismeréssel vagyunk székely testvéreink áldozatkészességéért, névszerinti nyugtázásra sajnos nincs helyünk, azt példaadásért csak bukovinai csángó testvéreinknél tesszük meg, a pénz még nem jött be, lelkes soraiért hálás köszönet. P. A. Lembény. Uj előfizetőkért hálás elismerés és köszönet, új tudósítás jönni fog, valóban az vagyok, de édesapám még jó erőben él, őszinte üdvözlét. Gazda-kör, Makfalva. F. év végéig még 90 L-t kérünk, üdvözlét. M. J. Makfalva. F. év végéig még 70 L-t kérünk, üdvözlét. Z. D. J. Józsa-falva. Egy hónapig régi példányszám megmarad propaganda célból, hátha a 14-eknek is gazdája kerül, egy hónap mulva kérjük értesítést, üdvözlét. F. K. Marosgeze. Jancsó — Egyházi beszédek 50 L., forduljon közvetlenül a Minerva könyvkereskedéshez Kolozsvár, Str. Regina Maria 1. címre, üdvözlét. W. B. Petrozsény. Mindenkor hálás köszönetünk, összes címek átnézve és rendben, mindenki beírva, G. Zs. Petrilla, M. S. Petrozsény legujabban szintén bejegyezve, üdvözlét. K. L. Bihardiószeg. A jelzett 101, 454 és 210 L. elkünyelve, naptárok kiküldve, összesítő kimutatásunk levélben, köszönet és üdvözlét. Szöcs — Czegő. A kéreztet magvakat tavasszal vetjük; valószínűleg igen mélyen vetette s a gyöngö csira nem tudta áttörni a talajréteget. Általános szabály, hogy minden mag 2 és felszer olyan mélyen vetendő, mint a milyen hosszú. Persze az sincs kizárva, hogy az egér vagy vakond ette meg a magot. M. K. Barót. Levele kladva szakértőnek, választ azonnal közöljük. D. A. Erdőd. Hátráléka 1924 I. 1-től 90 L., többi levélben, üdvözlét. B. L. Sővár. A 2120 L. beérkezett, legközelebbi „Aranykönyv” rovatunkban is nyugtázni fogjuk, részletező nyugtázásra sajnos turnk nem lehet, üdvözlét. S. H. S. Siklód. Írásaiból többször szivesen hoztunk, de kiadásra ma alig gondolhatunk, mert llyesmi ma föltétlen ráfizetéssel jár s így kladót nem lehet kapni, üdvözléttel. R. F.-né Borossebes. A 115 L. bejött, rendben 1926 I. 1-ig, köszönet és üdvözlét. G. K. Nagysármás. Naptár kiküldve, hátrálék: 1923 VII. 1-től 125 L., új előfizetőkért köszönet, őszinte üdvözlét. Sz. Á. Nagyalambfalva. Uj előfizetőkér hálás köszönet, lapokat egyelőre külön címeken hagyjuk, mert könyvvezetésünk úgy jóval könnyebb, üdvözlét. F. J. Érmihályfalva. Naptár elment, hátrálék naptárdíjjal 1924. IV. 1-től 86 L., üdvözlét. Özv. N. K-né Tóbát. Uj előfizető bevezelve, referáda torlódás miatt késik, mivel sajnos nagyon kevés a helyünk, üdvözlét. Ifj. M. L. Szentbráhm. A lejárát jelzése a címszalagon technikallag kivilhetetlen, új előfizetőkér hálás köszönet. Özv. Sz. F-né Mezőkirályfalva. Naptár elment, előfizetés rendben 1925 I. 1-ig, egyebekre levélben, őszinte üdvözlétünk.

T. J. és B. P. Köröstarhány. Kedves, lelkes levelükre egy teljes nappal korábban indítjuk a lapot, köszönet az új előfizetőkért, mutatónyvszámok kimentek, várjuk a kiállításba helyezett szebb eredményt, őszinte üdvözlét. Szamos Hirlapiroda. Szatmár. Az inkasszóért a 10 százalék levonható, havi elszámolásnál azonban az inkasszóról névszerinti pontos tájékoztatást kérünk a befizetett teljes összeg és a levont százalék feltüntetésével. K. E. Zabolá. Levelezőlapja alapján bevezetve, üdvözlét. O. K. Sepsiszentgyörgy. A 90 lel bejött, ezzel rendben 1925 jan. 1-ig, üdvözlét. Dr. K. I. Kézdivásárhely. Könyvek expedálva, hátrálék 1924 május 1-től 64 lel, az 1925. évi díj 100 lel, együtt 164 lel. Sz. J. Lupény. Uj küldemény még nem jött be, anélkül rendben 1925 jan. 1-ig. Sz. A. Nagyalambfalva. Címe jó, lap tőlünk megy, előfizetés rendben 1926 jan. 1-ig, üdvözlét. Id. K. S. Bihar-félegyháza. Igaza van, id. K. S. és ifj. M. K.-né előfizetés rendben 1926 jan. 1-ig, üdvözlét. Tr. F. Mezőbodon. Most is igen szivesen vesszük, üdvözlét. H. L. 6554. sz. A 90 lel bejött, üdvözlét. Ifj. Sz. I. Tasnád. Köszönjük értesítést, szivesen veunénk valamit a R. M. írásából s ha megfelelőnek örmmel is közöljük. T. D. Székelyderzs. Lap 1924 febr.-ban beszüntetve, tőlünk csak T. Zs. címére megy 5120. sz. alatt, a kettő talán egy és ugyanaz? Ifj. B. F. Torda. A 200 lel bejött, előfiz. rendben 1926 márc. 15-ig. M. J. Boica. A 90 leit kívánság szerint átszámoltuk, tisztelettel. M. S. Csengerbagos. Részvényt lehet jegyezni, forduljon a Minerva vezérigazgatójához, az új naplapp a Minervától külön álló alakulás, a „Magyar Párt”-nak és a magyar egyházaknak, illetőleg az általuk képviselt eszmekörnek lesz derék szószólója, tehát nem a „Magyar Nép” alakul át, mert ez marad változatlanul a régi néplap, legfőlebb bővílni és szépiülni fog, ha előfizetőink száma megfelelő lesz, üdvözlét. F. S. Mikháza. A K. K. pénze bejött, őszinte üdvözlét. A. B. Bélyes. Buzgólkodásáért hálásak vagyunk, de legyen szabad megjegyeznünk, hogy a rendes előfizetők törlése és kezivásárlókka való átalakulása nekünk kár és könyvelési szempontból terhesebb, őszinte köszönetünk és üdvözlétünk. M. A. Petrozsény. Írásait mindig szivesen fogadjuk, a küldemény valóban Önnek szölt, üdvözlét. P. Zs. Madéjaiva. A 200 lelel, amely még nem jött be, előfizetése rendben lesz 1927 jan. 1-ig, llyen eset sincs több előfizetők között, üdvözlét. Ifj. K. I. Somlyófalva. Uj előfizetőkért köszönet, kiadásról sajnos addig nem lehet szó, amíg a mi hasonló kiadványunk el nem fog, üdvözlét. N. F. Mezőzáh. Kért szindarab sajnos nincs benn, üdvözlét és köszönet. T. I. Fehéregyháza. Egy évig elismerésül így is megküldjük s majd azután visszajön közénk, őszinte üdvözlét. B. G. Marosludas. Újakért köszönet, jutalom elment, előfiz. rendben 1926 okt. 1-ig, üdvözlét. M. M. Sinfalva. A mokus mogyorón és dión kívül kaphat különféle olajos tartalmu magvakat (bükki- és cseremakk, tökmag) és pedig akármennyit, mert ugyls csak annyit eszik, amennyi neki kell, víz is szükséges. Ifj. D. A. Szováta. Az 50 lel bejött, előfiz. rendben 1925 aug. 1-ig. M. M. Focsan. Erre az évre még fizetendő 98 lel. I. B. Angyalos. Címek jök, a lap rendszeren megy. R. M. Lupény. A 90 lel bejött, előfiz. rendben 1926. jan. 1-ig, naptár kiküldve. B. I. Turterebes. Mi mindenkinek örömmel küldjük a naptárt, ha rendel, az Öné jan. 12-én kiment, üdvözlét. Beérkezett es nyugtázni kért pénzek: K. A. Csernáfalva 363, G. M. Margitta 161, H. J. Szilágyosmlyó 162, G. M. Árapatak 600, K. J. F. Csikcsicsó 437, R. M. Lupény 101 L.

Ingyen kapja meg ideí naptárunkat, ha egy új előfizetőt szerez.

Banca Central

Gabona osztály
Cluj-Kolozsvár

Ajánl rostált baltacím magot
pr. 100 kg. Lelel 1200.

A Clujban, 1924. év szeptember havában tartott országállatkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Fél kg. gyapju vagy két kg. árával megmentheti birkájának pusztulástól!

DISTOL

biztosan meggyógyítja mély kóros juhait és szarvasmarhákat

DISTOL

Egyszerű a kezelés
Biztos a gyógyulás
Kapható

Gergely F. utód

drogueriájában Cluj-Kolozsvár

Gea-Krayer Drogueriájában
Temesvár,
Krafft és Rubert Drogueriájában
Brassó,
Dávid János gyógyszerár
Marosvásárhely,
Farkas István Drogueriájában
Nagyvárad,
továbbá bármely gyógyszerárban

Ha finom cuborkát akarsz

kérjen

MELISSÁT

Cluj. Telefonszámok
6-48. és 6-64.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

A kladásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kladóhivatali igazgató.